

GIR 180 GRAUS

EL TURISME CULTURAL DEL FUTUR

Índex

Gir_180 graus	03
Presentació de les Jornades	04
Jornades	05
Dinàmica	08
Conversa online	09
Ponents	10
Fila 3.0	14
La Fundació La Ciutat Invisible	15
Crèdits	16

Gir 180 graus

El Turisme cultural del futur

Cada any, en acabar la temporada turística, com un recurs fàcil informatiu, trobem les mateixes peces fetes a mida que ens parlen, només, dels percentatges d'ocupació, del nombre de turistes i de les seves procedències, tot posant l'èmfasi en els nous mercats emergents, els gustos i la seva capacitat adquisitiva.

Aquest estiu, però, ens hem trobat amb dues manifestacions explícites de la crisi d'un model i de la manca d'alternatives imaginatives per trencar les inèrcies i els estereotips dominants. D'una banda, ha esdevingut paradigma la crisi de Venècia, la ciutat que s'enfonsa més de pressa en les seves contradiccions, el seu despoblament i el desengany dels naturals de la ciutat que la veuen desvirtuar-se a marxes forçades. I, d'altra banda, el conflicte explícit de la Barceloneta a la ciutat de Barcelona, que posa en crisi un model i, alhora, en conflicte els interessos dels residents d'una banda, i dels comerços i activitats turístiques de l'altra.

Ens trobem, doncs, en un conflicte de legitimitats, en dues llibertats en contrast. És evident que ningú no pot negar que en una societat que aspira a ser més igualitària, tothom té dret al lleure i l'oci guanyat a pols. La democratització del turisme era necessària i desitjable. Però, evidentment, pel mateix principi democràtic, els residents d'una ciutat tenen tot el dret a reclamar l'exercici de la seva llibertat.

Les Jornades que presentem reflexionem sobre el turisme cultural del futur i identificar-ne els patrons en les ciutats mitjanes. Estem convençuts que les intervencions de tots els ponents i participants poden contribuir a enriquir un debat obert i plural.

Joaquim Nadal
President de la Fundació

Les Jornades

Tot és nou en el turisme. Tot és nou en el turisme. Nous mercats, noves demandes, nous perfils, noves tecnologies, noves formes de promoció i de comercialització, nous canals... El turisme es troba enmig d'un procés de mutació, en un complex mecanisme de reformulació.

A poc a poc, les certeses sobre què és el turisme i què és la ciutat turística han entrat en crisi. Aquest procés de canvi és una oportunitat per a redefinir la ciutat turística. És una bona oportunitat per a mirar dins del mirall. I proposar un projecte.

Girona no ha estat ciutat turística, sinó una ciutat amb turistes. El turisme és, en la més optimista de les versions, una peça important del sistema econòmic de la ciutat. Una peça més. Per això, no hi ha una estratègia turística explícita i, segurament, tampoc implícita.

Gir 180 graus és un fòrum obert sobre els límits de la ciutat turística i sobre els reptes del nou escenari. És un intercanvi d'idees entre pensadors, gestors i ciutadans per a re-construir iniciatives turístiques, models, estratègies, mecanismes, consensos i sobretot per a re-pensar el turisme a les ciutats mitjanes.

José Antonio Donaire
Coordinador de les Jornades

Totes les Jornades a www.ciutatinvisible.org

JORNADA 1.
DIVENDRES, 17 D'OCTUBRE

Els límits de la Ciutat Turística

Auditori Josep Irla de la Generalitat a Girona 17:00h

La primera sessió parteix del cas de Venècia per a evidenciar els problemes del sistema clàssic del turisme cultural i les tensions entre ciutat i turisme.

Joaquim Nadal, president de la Fundació La Ciutat Invisible

Antonio Paolo Russo, professor de la Universitat Rovira i Virgili
Turisme vs ciutat. Lliçons des de Venècia

José Antonio Donaire, director de l'Institut Superior d'Estudis Turístics

Fi de la sessió: 18:30 h

JORNADA 2.
DILLUNS, 20 D'OCTUBRE

Un nou Turisme Cultural

Auditori Palau de Congressos de Girona 16:00h

La segona sessió és una reflexió sobre les noves tendències en l'ús recreatiu del patrimoni, el paper dels museus, la valorització dels monuments i el paper de les ciutats mitjanes en la transformació del model de turisme cultural. Planteja els principals escenaris de canvi a escala internacional, però també local.

Antonio Paolo Russo, professor de la
Universitat Rovira i Virgili
Paisatges urbans en el post-turisme

Núria Galí, professora de la Universitat de
Girona
L'experiència turística a la ciutat de Girona

Xerardo Estévez, alcalde de Santiago de
Compostela 1983-1986 i 1987-1998
*La nova gestió turística de les ciutats
monumentals*

Sabina von Greyerz, responsable de marca de
Turisme d'Estocolm
La nova generació de ciutat verdes

Zully Salazar, presidenta de la Corporació
Turisme Cartagena de Indias
*Cartagena de Indias, del monument a
l'imaginari*

Fi de la sessió: 19:00 h

JORNADA 3.
DILLUNS, 17 DE NOVEMBRE

Una nova generació d'esdeveniments

Auditori Palau de Congressos de Girona 16:00h

La tercera sessió planteja els canvis en relació entre els actes culturals i la dinàmica turística, en el context d'un turisme cada vegada més efímer, més volàtil. El paper dels festivals, el rol de les arts escèniques, el concepte de cultura viva i la creació de marques turístiques vinculades a espectacles d'abast internacional.

Francesc González, professor de la Universitat Oberta de Catalunya
El panorama de l'oferta turística d'esdeveniments a Catalunya

Salvador Sunyer, director del Festival Temporada Alta
La ciutat del teatre. El teatre de la ciutat

Brian McMaster, director Festival d'Edimburg 1991 - 2006
Un festival dins una ciutat

Pedro Homar, gerent de la Fundació Turisme Palma de Mallorca 365
L'aliança dels agents

Manuel Casanovas, responsable de Nous Programes de Turisme de Barcelona
Els esdeveniments en el nou model turístic de Barcelona

Fi de la sessió: 19:00 h

Dinàmica

Cada sessió està organitzada en dues parts. La primera part és un exercici de reflexió oberta, plantejada des d'experts nacionals i internacionals que obren els ulls sobre els temes més rellevants de la dinàmica del turisme. Els experts combinen la visió teòrica, conceptual, sobre el futur del turisme cultural amb una perspectiva pràctica, des de la gestió de ciutats de referència.

Aquesta part està organitzada en cinc ponències, amb l'excepció de la sessió inicial, d'una durada breu, en un format àgil, que permeti el plantejament d'una o dues idees clau ("idees worthspreading").

Entremig de les ponències se succeiran les intervencions de la fila de participants on els convidats contribueixen de forma activa a la generació d'idees i a l'adaptació de les intervencions generals a la realitat gironina. En aquestes intervencions, l'objectiu és la presentació de propostes concretes, a partir de les reflexions inicials, que puguin ser útils per a la ciutat de Girona.

Conversa online

Les Jornades no només estan obertes a totes les persones que vulguin seguir-les de forma presencial, sinó que obren la possibilitat que tota la ciutadania hi participi a través de la conversa online.

La conversa online, que s'hi podrà participar i seguir a través del web de la fundació La Ciutat Invisible, s'obre el 8 d'octubre i en ella hi ha debat, reflexió i també informació de les idees que exposaran els ponents.

El debat obert està moderat pel coordinador de les Jornades, José Antonio Donaire, i permet que l'aportació de *Gir 180 graus* a la societat no sigui només per a les ponències dels experts, sinó també per la reflexió de totes les persones interessades en el turisme cultural del futur.

La conversa online, amb el suport de Telefónica, vol ser una eina més que es posa a l'abast del debat.

Participa a la conversa online a través del web www.ciutatinvisible.org i a l'enllaç de la conversa

Les Jornades també se seguiran a @EiClubCT (#gir180).

Els ponents

Antonio Paolo Russo

Antonio Paolo Russo és professor de Turisme a la URV, i director de Recerca al Parc Científic i Tecnològic de Turisme i Oci. Va obtenir el Ph.D. en Economia el 2002 a la Universitat Erasmus de Rotterdam. Els seus interessos de recerca inclouen la planificació turística, l'economia regional i urbana i la geografia cultural. Ha estat assistent investigador a la Universitat Erasmus de Rotterdam, professor a la Universitat IULM de Milà, investigador visitant a la Universitat Autònoma de Barcelona, i consultor internacional en diversos projectes de recerca per a organismes governamentals internacionals.

José A. Donaire

Doctor en Geografia per la Universitat Autònoma de Barcelona. Ha realitzat estades de recerca a les Universitat de Montreal i d'Alberta. Ha estat director de l'Escola Oficial de Turisme de la Generalitat de Catalunya. Ha estat diputat al Parlament de Catalunya. Actualment és el director de l'Institut Superior d'Estudis Turístics (INSETUR) de la Universitat de Girona. Ha gestionat diversos projectes de desenvolupament i planificació turística a escala nacional i internacional. És també autor, entre d'altres, del llibre Turisme cultural. Entre l'experiència i el ritual (Vitel·la).

Núria Galí

Diplomada en Turisme, Llicenciada en Humanitats i Doctora en Medi Ambient, actualment és professora a la Facultat de Turisme de la Universitat de Girona. La seva recerca s'ha centrat en l'anàlisi del comportament dels turistes en les ciutats monumentals. La tesi doctoral analitzava l'ús de l'espai públic per part dels turistes al Barri Vell de Girona. Actualment, és la directora d'un projecte finançat pel Ministerio d'Economia i Comerç, que estudia el comportament dels turistes a Girona, amb l'ajut d'un gps que monitoritza els itineraris urbans. Una part dels resultats de l'estudi seran presentats en la seva conferència, que palesen el fenomen del "fast look".

Xerardo Estévez

Arquitecte urbanista per l'Escola Tècnica Superior de Barcelona, ha cursat estudis de Sociologia. Ha estat alcalde de Santiago de Compostela en quatre legislatures successives, durant les quals ha aplicat la seva formació a promoure la conservació i transformació de la ciutat a través del planejament, l'arquitectura i la cultura. Per això, la ciutat ha estat reconeguda amb nombrosos reconeixements, entre els quals destaca el Premi Europeu d'Urbanisme 1998 pel Pla Especial de la Ciutat Històrica. Va propiciar la creació del Consorci de Santiago, marc en el qual les administracions locals, autonòmica i estatal cooperen amb les polítiques urbanes.

Sabina von Greyerz

Sabina Von Greyerz és politòloga i té una àmplia experiència en màrqueting en els mitjans de comunicació i en el sector públic. Actualment, és la responsable de marca de Turisme d'Estocolm i treballa en el desenvolupament d'una comunicació estratègica al Stockholm Business Region. Aquest és l'òrgan públic que s'ocupa de la gestió turística integral i promou la capital de Suècia com un destí turístic. L'objectiu és convertir Estocolm en una de les regions líder d'Europa, basant els seus potencials en la sostenibilitat, l'hospitalitat i la innovació.

Sully Salázar

Des del 2012 és la presidenta executiva de la Corporació de Turisme de Cartagena de Indias (Colòmbia) i experta en administració d'empreses turístiques i polítiques culturals. Anteriorment havia estat vicepresidenta de Turisme de Proexport, fent funcions de promoció de destins colombians a l'exterior i també com a gerent de turisme vacacional. Salázar ha estat una persona clau en l'estratègia i posada en marxa de la nova política de promoció del turisme de Colòmbia que ha aconseguit revitalitzar el sector i donar-li un creixement sostenible en els darrers anys.

Francesc González

Doctor en Geografia per la Universitat Autònoma de Barcelona, amb una tesi sobre el paper dels espais turístics i residencials i el procés d'urbanització al Baix Penedès. Actualment, és professor dels estudis de turisme a la UOC i col·labora amb la URV. És professor convidat en diversos màsters i estudis relacionats amb els processos turístics de les ciutats contemporànies. És autor, entre d'altres, del llibre Ciudades efímeras, dedicat a l'efecte dels esdeveniments en l'estratègia turística de les ciutats. Ha dirigit un estudi en què realitza un inventari dels esdeveniments culturals i turístics del país.

Salvador Sunyer

És el director Bitò Produccions i del Festival Temporada Alta, el festival de tardor de Catalunya. Sunyer, lligat a la cultura gironina i catalana des de diversos àmbits, ha estat director del Centre Cultural la Mercè, director d'EL CANAL-Centre d'Arts Escèniques de Salt/Girona i codirector del projecte Escena Catalana Transfronterera al Teatre de l'Archipel de Perpinyà. Actualment és membre de la Junta de Govern del Teatre Lliure i representant de la ministra de Cultura de França al Consell d'Administració del Teatre de l'Archipel de Perpinyà. Ha estat guardonat amb el Premi Butaca i el Premi Nacional de Teatre per la Generalitat de Catalunya.

Brian McMaster

Brian McMaster ha treballat a la divisió de clàssica d'EMI Records i també com a responsable de planificació de l'Òpera Nacional d'Anglaterra. Posteriorment, McMaster ha exercit com a director general de l'Òpera Nacional de Gal·les i com a director artístic de l'Òpera de Vancouver. Ha estat director del Festival Internacional d'Edimburg durant catorze anys, des de 1992 fins a 2006, i, paral·lelament, autor del informe, "Suport a l'Excel·lència en les Arts" per al Govern del Regne Unit. És membre del jurat del Premi Ibsen (Noruega) i del Premi de joves directors del Festival de Salzburg.

Pedro Homar

Format a la Temple University de Filadelfia, la seva tasca professional s'ha desenvolupat sempre en l'àmbit del turisme; ha treballat en diverses empreses multinacionals del sector de la intermediació i de l'allotjament. Ha estat el responsable de màrqueting corporatiu d'Iberostar Hotels & Resorts. Des del 2012 és el gerent de la Fundació Palma 365, una fundació amb predomini de capital privat, que té com a missió el reposicionament estratègic de la ciutat de Palma en el mercat internacional, com una destinació urbana. El pla estratègic es basa en el desenvolupament de programes relacionats amb el turisme efímer i el distanciament de Palma de la imatge de sol i platja.

Manuel Casanovas

El 1989 entra a treballar al Patronat Municipal de Turisme de Barcelona i el 1992 forma part del equip directiu del que serà el Consorci de Promoció Turística de la ciutat. Des de l'any 2000 al 2003 es fa càrrec de la direcció comercial d'AC Hotels per la seva expansió a Catalunya i Balears. El 2004 es fa càrrec del disseny i organització de l'Any Internacional de la Gastronomia promogut per l'Ajuntament de Barcelona. En l'actualitat és el director de l'Àrea de promoció i màrqueting així com dels departaments de gastronomia, publicacions, cultura, esports, nous programes, creuers i premsa internacional.

Fila 3.0

Paral·lelament als ponents, les Jornades també inclouen la participació d'un fila d'experts en turisme i ciutat, provinents de l'àmbit públic i privat.

Marien André (professora UB)

Josep Carreras (Associació d'Hostaleria Girona i radial)

Agustí Codina (Medplaya)

Blanca Cros (Agència Catalana de Turisme)

Coralí Cunyat (Ajuntament de Girona)

Miquel Gotanegra (Associació de Càmpings)

Jaume Marín (Patronat Costa Brava Girona)

Xavi Montoya (Playbrand)

Jordi Padró (Stoa)

Joaquim Queralt (Associació de Professionals de Turisme de les administracions locals)

Ramon Ramos (Patronat Costa Brava Girona)

Joan Roca (Museu d'Història de Barcelona)

Josep Roca (Restaurant El Cellar de Can Roca)

Martí Sabrià (Costa Brava Centre)

Eudald Tomassa (Transversal)

Joan Maria Viader (arquitecte)

Dolors Vidal (Facultat de Turisme de l'UdG)

La Fundació La Ciutat Invisible

La Fundació *La Ciutat Invisible* neix l'1 de juliol de 2013 amb la voluntat d'institucionalitzar el punt de contacte entre el sector privat i l'accés públic a la cultura. Vol convertir-se en el catalitzador de totes les energies mogudes al voltant de les arts escèniques i la cultura a Girona, posant especial èmfasi al Festival Temporada Alta com el seu referent més destacat.

La Fundació *La Ciutat Invisible*, presidida per Joaquim Nadal, creu en una manera de ser i de fer per posar en valor la cultura en el marc de la ciutat del futur que es basa en la comunicació assertiva entre totes les persones, la reflexió, l'acció, el treball en equip, el compromís cívic i social, l'aprenentatge, la conducta ètica, la formació i la pedagogia, el respecte i la inclusió social.

L'àmbit d'actuació de la Fundació són els municipis de Girona i Salt, però també Catalunya i Europa, ja que una de les finalitats és contribuir al posicionament internacional de Girona com a ciutat del Teatre i el Festival Temporada Alta com el seu referent.

La Fundació té la vocació de promoure la cultura, apostant per l'excel·lència, la recerca, la innovació i la creació en l'àmbit cultural i pretén treballar per crear un espai de reflexió al servei de la societat. La jornada Gir180 graus el turisme parteix precisament d'aquest àmbit i busca aportar idees a la ciutadania i als sectors implicats.

Organitza

Amb el patrocini

Amb el suport

